

Fra: Frank Rosenbjerg

Sendt: 3. maj 2024

Emne: Spørgsmål til lovgivning indenfor affaldshåndtering i naturen

Til Miljø- og Fødevareudvalget

Jeg er en del af et dansk eventyr, et start-up fra 2018, som succesfuldt har patenteret en løsning, der automatisk kan filtrere vandløb og bringe affaldet til en beholder på land. Det kan du læse meget mere om på

www.allinongreen.dk

Vores løsning er udviklet i samarbejde med Aarhus Universitet og vi har Professor Peter Grønkjærs (20 års erfaring med maritim plastforurening og ekspert på fisk og fauna) ord for, at vores system er en "potentielt gamechanger" indenfor løsninger til rensning af vandløb. Vi har de sidste 3 år siddet i Aarhus Å, hvor vi det første år i en delvist nedlukket periode (pga Covid-19) opsamlede mere end 63.000 stykker affald; den skræmmende rekord er næsten 1.500 stykker affald på et døgn. Aarhus Kommune har indgået en 5-årig aftale med os på baggrund af resultaterne og er i skrivende stund i gang med flere forskellige tiltag, der præventivt kan hjælpe åen og bugten med at blive renere, eksempelvis en forsøgsordning med pant på engangskrus. Vi er stolte over at være med til at skabe så gode resultater.

Efter en stor succes i Aarhus med en løsning, der fungerer helt automatisk, tænkte vi, at andre kommuner naturligvis også måtte have et ønske om at indgå aftale med os. Vi kan ved besøg i de pågældende byer konstatere masser af affald i de tilhørende vandløb, men til trods for det, så viser det sig, at virkeligheden ikke samstemmer med vore forventninger. Kommunerne, som vi henvender os til, er på ingen måde interesserede i at investere i en løsning, der kan hjælpe naturen. Til trods for vore undersøgelser og dokumentation i form af billeder af affald i vandløbene, så vurderer de ikke, at de har problemer. Det undrede mig ganske kraftigt indtil jeg tog fat på først KL, som "aldrig har haft fokus på affald i vandløb", og senere miljøstyrelsen, som jeg fik nedenstående svar fra. Konklusionen er ganske tydelig:

Lovgivningen på området er forældet og i bedste fald mangelfuld!

Kommunerne behøver ikke gøre noget ved det, jeg kalder "herreløst affald i vandløb", hvis ikke selvsamme kommune vurderer, at affaldet udgør et problem. Til gengæld skal affaldet samles op, hvis det ligger på kajkanten eller ved en skråning ned til vandet.

Fra Christian Hauschildt hos Miljøstyrelsen har jeg fået dette skriv:

"Hvilken myndighed der er tilsynsmyndighed afhænger af, hvilken lovgivning der er tale om. For miljøbeskyttelsesloven vil det som udgangspunkt være kommunen der er tilsynsmyndighed, jf. miljøbeskyttelseslovens § 65. Imidlertid er der et enkelt område du nævner der er underlagt andet regelsæt.

Vedr. myndighed for affald i åer, søer og kystnære områder

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 43, at enhver, der frembringer, opbevarer, sorterer eller håndterer affald, er ansvarlig for, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft vand, eller jord.

Det følger, som nævnt ovenfor, af miljøbeskyttelseslovens § 65, at kommunen fører tilsyn med, at reglerne i miljøbeskyttelsesloven overholdes. Dermed sagt: kommunen fører tilsyn med, at enhver, der frembringer, opbevarer, sorterer eller håndterer affald, ikke forårsager uhygiejniske forhold eller forårsager forurening af luft, vand eller jord.

Vedr. myndighed for affald i havet

Det følger af havmiljølovens § 21, at affald, bortset fra frisk fisk og dele heraf, ikke må udtømmes på dansk søterritorium.

Det følger af havmiljølovens § 45, at det er miljøministeren henholdsvis forsvarsministeren der fører tilsyn med overholdelse af bestemmelserne i havmiljøloven.

Miljøskade

Ved en miljøskade på vandmiljøet forstås i denne lov en skade, som medfører en betydelig negativ påvirkning af

- 1. den økologiske, kemiske eller kvantitative tilstand eller det økologiske potentiale for vandforekomster, der er omfattet af lov om vandplanlægning, eller*
- 2. miljøtilstanden i de havområder, som er omfattet af lov om havstrategi, hvis de særlige miljømæssige aspekter af havmiljøet ikke allerede er omfattet af lov om vandplanlægning.*

Det er op til en konkret vurdering, hvorvidt der er tale om en miljøskade eller hvorvidt det henkastede affald skal håndteres efter de almindelige regler.

Det er den relevante tilsynsmyndighed for den pågældende aktivitet der skal træffe afgørelse om, hvorvidt der er sket en miljøskade. Det vil derfor ofte være kommunen der skal træffe denne afgørelse, siden de er tilsynsmyndighed for de fleste aktiviteter."

Vi hos All In On Green skal naturligvis ikke være dommere overfor, hvornår der er tale om "betydelig negativ påvirkning", men erfaringen fra Aarhus er, at der er langt mere affald i vore vandløb, end vi og de ansvarlige i Aarhus Kommune umiddelbart havde troet.

Vi har en løsning, der fungerer. Vi ved, der er problemer, som kan løses med vores løsning - også i Danmark. Vi har en af landets største kommuners ord for, at vi gør en stor forskel. Vi kan hjælpe den danske natur betragteligt. Og vi kan tage kampen op imod meget af det affald, som transporteres videre ud i havene - uden at ødelægge naturen, uden at gøre skade på fisk og fauna, uden af genere trafikken på vandet.

I den virkelige verden er langt de fleste kommuner pressede på økonomien. Vi ved det godt. Vi ved også, at når kommunerne ikke behøver at investere i den type løsninger, som taler lige ind i flere SDGs, så gør de det ikke. Aarhus Kommune har dog alligevel valgt at investere i naturen - at gøre

noget, da de så, hvor meget affald, der strømmer gennem åen. Nu er de indstillet til "Innovation in Politics Award" - en stor europæisk pris. Vores løsning ser derimod ikke til at komme andre steder hen i Danmark. Til gengæld har vi lige givet håndslag på installation af vores løsning i en anden Skandinavisk by. Vi har været i Bruxelles og talt med Pernille Weiss også. Hun var også overrasket over vores historie. Det er vanskeligt at forklare, hvorfor vi ikke har flere løsninger installeret i Danmark, når vi kommer ud over grænserne. For vi forstår det heller ikke. Der er affald i større mængder derude.

Vi ser fortsat danske politikere, der taler naturens og ikke mindst vandløbenes sag. Vi oplever, at mange taler om skader på naturen og når vi viser vores løsning og det, vi samler op, så er alle enige om, at vi burde sidde i ethvert vandløb i enhver større by. Når kameraerne er slukkede, vurderer vi dog, at sandheden er noget anderledes, især hos beslutningstagere og interessenter i det offentlige.

I går vandt Aarhus Kommune den internationale pris "Innovation in Politics Award" for deres involvering i løsningen og påvirkning af klimaet. Det er vi stolte af at være en del af.

De bedste hilsner / Best regards,

Frank Rosenbjerg